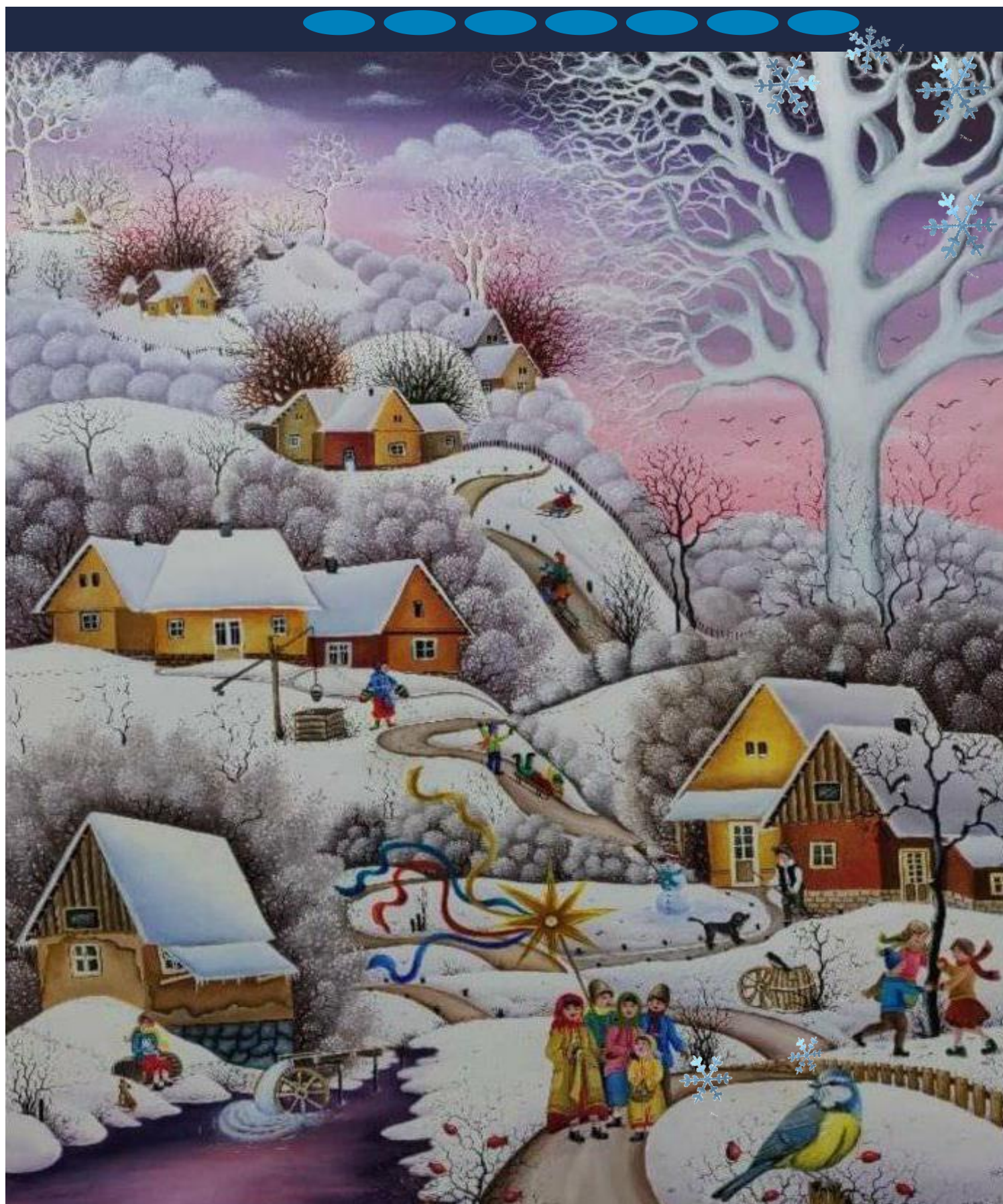

D - magazín

PROSINEC 2023

Úvodní slovo ředitelky domova – prosinec 2023

Vážené čtenářky, vážení čtenáři D-magazínu,

až se to zdá naprosto neuvěřitelné, stojíme nyní v adventním čase a očekáváme příchod roku nového.

Adventní čas pro nás znamená dobu rozjímání, zklidnění, dobročinnosti a duchovní očekávání příchodu Spasitele.

Pro děti to znamená čekání na sv. Mikuláše a jeho sladkosti, dobroty, dále čekání na Ježíška, dobu dárků a radosti.

Pyšníme se množstvím tradic, výroba adventního věnce a zapalování svíček, dále tradice jmelí, které je požehnáním našich domovů, symbolem štěstí a plodnosti. Oslavujeme slunovrat, zpíváme koledy, stavíme betlémy, pečeme vánočky, zdobíme vánoční stromeček. Všem těmto tradicím se každý rok věnujeme v našem domově. Pro nás adventní čas znamená i čas vzájemného setkávání.

Konec roku je i časem bilancování. Letošní rok se nám povedlo hodně dobrých věcí. Ráda bych zmínila pro nás velmi důležitou věc. Na pobočce v Písku se povedlo získat významné ocenění. Náš domov získal Certifikát značky kvality - 5* - od Asociace poskytovatelů sociálních služeb. Zároveň jsme měli tu čest zúčastnit se předání ocenění na akci Den s Českou kvalitou na Ministerstvu průmyslu a obchodu v Praze. Byli jsme nominováni jako jeden ze dvou domovů v naší republice.

V domově v Drhovli se můj tým doslova vrhl do konceptu smyslové aktivizace a díky tomu, Vy, naši klienti zažíváte spousta krásných chvil. V tomto konceptu budeme i nadále pokračovat a budeme ho rozvíjet. A jak už název konceptu napovídá, má opravdu Smysl.

Na těchto velkých úspěších má významný podíl můj tým úžasných zaměstnanců a jim tímto ze srdce ♥ děkuji. Díky za vzornou péči o naše klienty. Díky za Váš elán, energii, nadšení, které sdílíte se mnou. Vážím si toho. Díky všem, bez Vás by to nešlo.

Přeji všem lidem pohodové vánoční svátky, užijte si je ve zdraví, štěstí, se svými blízkými, užijte si naplno každou chvíli života ☺. Do nového roku přeji hlavně zdraví a ať vody následujícího roku čerí jen optimismus, radost, láska ♥.

S úctou

PhDr. Šárka Nováčková

• Lednová valorizace důchodů

V lednu 2024 se opět zvýší všechny důchody, kromě starobních, tedy i invalidní a pozůstalostní. Na základě dat ČSÚ půjde měsíčně celkem o 360 korun. Průměrný starobní důchod tak v lednu dosáhne 20 694 korun. Platí, že penze budou pravidelně valorizovány i nadále.

Zdroj: <https://www.mpsv.cz/>

• Zvýšení úhrad od 1/2023

Ministerstvo práce a sociálních věcí navrhuje od ledna 2024 změnu vyhlášky stanovující nejvyšší možné ceny za ubytování a stravu v domovech pro seniory a dalších zařízeních poskytující pobytové sociální služby.

„Navyšujeme úhradovou vyhlášku pro služby takzvaného hotelového typu, které jsou poskytovány v pobytových zařízeních," řekl ČTK ministr práce Marian Jurečka (KDU-ČSL). Dodal, že ceny a náklady se zvedaly, rostly ale i penze.

Maximální možné ceny za **pobyt** v domovech pro seniory by se mohly od ledna **zvýšit o 25** (z 280 na 305) korun za den. Za **celodenní stravu** by klienti mohli platit **o 20 korun** víc (z 235 na 255).

Pobyt v domově s celodenní stravou stojí nejvýš **515 korun za den**, za měsíc tedy nejvýš 15.965 korun. Od ledna by to mohlo být za den až **560 korun**, tedy za měsíc až 17.360 korun. Obyvatelům domovů musí po zaplacení úhrady zůstat nejméně 15 % jejich příjmu, tedy obvykle důchodu.

Klienti domova pro seniory Světlo platí v současné době za pobyt a stravu měsíčně maximálně 15 666 korun. Po zdražení by platili nejvýše **17 035 korun měsíčně**.

• Zápis ze schůzky výboru obyvatel DS Světlo, pobočka Písek ze dne 6. 12. 2023

Přítomni: PhDr. Šárka Nováčková, Mgr. Martina Kolářiková, DiS., Jitka Kalinová, Danuše Hovorková

Nepřítomni: Jarmila Ždimerová Mgr. Miroslav Felcman, Richard Douša, Jiří Sladovník

Ředitelka domova PhDr. Šárka Nováčková informovala o následujících novinkách v domově:

- Do Domova byli pořízeni papoušci kakariky. Umístění jsou u aktivizační dílny, klienti se na ně mohou kdykoliv dojet podívat a potěšit se s nimi.
- V prostorách recepce je umístěna prodejní charitativní výstava obrazů autorky Dity Kozákové. Výstava bude probíhat do konce roku a polovina výtěžku půjde na aktivizaci klientů.
- Do konce roku by měl být v provozu nový tabletový systém, který zajistí klientům větší komfort v podávání stravy.
- Na chodby 1B a 2B budou instalovány žebřiny, které budou volně přístupné k protažení, či cvičení.
- Na terase byla pod tíhou sněhu poničena konstrukce altánu. Plachta by měla být v pořádku. Náhradní konstrukce bude dána na jaře. Plachta bude uklizena po roztátí zmrzlého sněhu, aby nedošlo ještě k většímu poškození.

Informace ze sociálně-aktivizačního úseku:

D-magazín

Vydáván pouze pro vnitřní potřebu

Domova pro seniory Světlo

Sídlo zařízení:

Drhovle 44, 397 01 Písek

IČO: 708 69 812

Tel.: 382 789 611 – recepce

Datová schránka: mvcki29

Redakční mail:

social@dps-svetlo.cz

Odpovědná osoba pro

vydávání

Mgr. Martina Kolářiková, DiS.

www.dps-svetlo.cz

Číslo účtu: 2723271/0100

Distribuce:

zdarma na nástěnky, do dílen, kluboven a veřejných prostor domova.

- Avizované zvýšení úhrad za poskytované služby proběhne v únoru za předpokladu, že návrh vyhlášky bude vládou schválen.
- Od ledna budou valorizovány důchody.
- Kulturní akce na prosinec jsou vyvěšeny na nástěnkách a na interaktivním panelu na recepci.
- V domově probíhá dotazníkové šetření spokojenosti.

Dotazy od klientů:

- žádné

Schůzka vedení domova s klienty a rodinnými příslušníky se bude konat 20.12.2023 v 9:30 hod. ve společenském sále

Termín další schůzky výboru bude ve středu 10.1.2024 v 9:00 v kanceláři ředitelky.

V Písku dne 6.12.2023

Zapsala: Mgr. Martina Kolářiková, DiS.

- **Zápis ze schůzky výboru obyvatel DS Světlo v Drhovli ze dne 4. 12. 2023 v 9:00 hod.**

Přítomni: PhDr. Šárka Nováčková, Bc. Lenka Keclíková, Michal Urban, Jindřiška Bláhová, Jarmila Vrbová, Marie Smitková, Ing. Věra Velíšková, Miroslav Pokorný

Paní ředitelka přivítala přítomné a informovala o novinkách v domově.

Nové informace:

- Na společenském sále je nový rotoped, který domov dostal darem. Klienti jej mohou využívat během aktivizace.
- Je objednaná malá pojízdná kuchyňka, která se bude využívat pro smyslovou aktivizaci, pro aktivizaci na pokojích pro imobilní klienty a také pro aktivizaci ve venkovních prostorách.
- Do prádelny bude v nejbližších dnech instalovaná nová velká pračka.
- V nadcházejících dnech se můžete těšit na Mikulášskou nadílku s Mikulášem, čertem a andělem, Mikulášskou zábavu s hudební skupinou Rytmix.
- 13.12.2023 v 9.30 hod. proběhne setkání obyvatel s paní ředitelkou ve společenském sále DS.
- Náš domov se zúčastní 13.12.2023 v 18.00 hod. 13. ročníku Česko zpívá koledy s deníkem.
- Čeká nás mezigenerační setkávání s dětmi ze ZŠ Řepice a vystoupení dětí ze ZŠ Mirovice.
- Opět k nám zavítá paní Mgr. Irena Novotná s přednáškou na téma Vánoce.
- V kapli sv. Anny se 21.12.2023 v 15.00 hod. odehraje koncert pěveckého uskupení Kantorů.
- 29.12.2023 nás navštíví starosta obce Drhovle pan Jiří Bláha, zahraje nám jako každý rok pár písní k uvítání nadcházejícího Nového roku.
- Klienti pochválili zahájení adventu, krásný program, všechny zaměstnance, a živý stromeček.

Na závěr paní ředitelka popřála všem krásné dny a poprosila o zvýšení opatrnosti při procházkách venku.

Termín příští schůzky: 8. 1. 2023 v 9.00 hod.

V Drhovli dne 4.12.2023

Zapsala: Bc. Lenka Keclíková

Novinky v ÁMOS senior

- **Otestujte své znalosti o bezpečném chování na internetu**

Ve spolupráci s organizací Kraje pro bezpečný internet Amos připravil sérii videí ve formě kvízů. Vždy je položena jedna otázka a nabídnuty tři možné odpovědi. Na konci videa se dozvíte správnou odpověď.

- **Internetoví padouši nemají šanci**

Národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost připravil rady pro seniory, které pomáhají rozpoznat hrozby na internetu. Kompletní materiál je pro vás připraven v ÁMOSkách.

- **Seriál Hádejte český film**

Na Ámosu můžete každé dva týdny sledovat nový díl seriálu „Hádejte český film“, ve kterém si můžete připomenout významná díla české kinematografie.

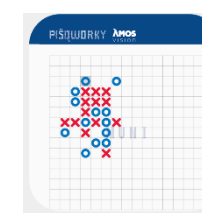
- **Virtuální prohlídka Národního technického muzea**

Amos pravidelně obnovuje nabídku virtuálních 3D prohlídek, aby senioři i návštěvníci měli možnost si projít zajímavá a mnohdy vzdálená místa z pohodlí domova. Tentokrát je pro vás připravena kompletní prohlídka Národního technického muzea. Virtuální prohlídku si můžete sami vyzkoušet.

- **To NEJ z Česka na dotek**

Ve spolupráci s portálem Kudy z nudy a organizací CzechTourism jsme do interaktivní zóny panelů Ámos přidali novou dlaždici „Česká nej!“ Jde o desítky nejzajímavějších informací o naší zemi, včetně fotografií a grafik. Klienti i návštěvníci si mohou nyní prohlédnout první tři kategorie – architektonické, zeměpisné a přírodní „Česká NEJ“. Nové kategorie budeme pravidelně přidávat.

- **Pišqworky jedou**

Kdo by neznal nejslavnější logickou hru ze školních lavic, která baví děti, dospělé i seniory. Díky Ámoskám si ji můžete zahrát přímo na dotykových panelech. A můžete si mezi sebou uspořádat pišqworkový turnaj 😊.

- **Pexeso je první**

Pexeso se ihned po uvedení stalo nejvyhledávanějším interaktivním prvkem. Proto Amos během následujících měsíců bude přidávat další nové motivy, například s fotografiemi slavných herců.

- **Seriál „Tento měsíc se narodili“**

Na Ámoskách mohou klienti každé dva týdny sledovat nový díl seriálu „Tento měsíc se narodili“, ve kterém si společně připomínáme výročí slavných českých herců a zpěváků. Také se o těchto osobnostech dozvíte několik, více či méně známých zajímavostí.

- **Seznam zpráv**

Online zprávy z domova i ze světa - přehled o dění z celého světa na jeden dotyk. Díky velkému displeji jsou texty i obrázky velmi dobře čitelné a viditelné.

- **Linka seniorů Elpida**

Ve spolupráci s organizací Elpida jsou do Ámosek přidány Příběhy volajících na Linku seniorů. Na tu se často obrací starší lidé s problémy, se kterými si sami neví rady. Inspirovající lidské příběhy volajících si nyní můžete přečíst přímo v Ámoskách.

• Listopadové zamyšlení...

Celý listopad se u mne nesl ve znamení toho, že mě bolela Achillova šlacha na pravé noze. Dost mne to omezovalo v chůzi a v pohybu vůbec. Bolest byla hrozná. Nebýt našich skvělých sestřiček, které mě nohu stahovaly obinadlem, bylo by to určitě horší. Díky moc. I proto jsem do značné míry musel zmírnit svoje oblíbené vycházky přírodou. Ale ono to bylo i v souvislosti s počasím. Prostě nemám rád zimu. Ale zase jsme měli možnost se v této souvislosti potěšit prvními sněhovými vločkami.

V Domově jsme měli možnost přivítat nové obyvatele. Tentokrát se nejednalo o lidské tvory, ale o zástupce ptačí říše. Díky iniciativě paní Martiny, která pro vás mimochodem připravuje a vydává magazín, který právě čtete, se v Domově objevili cizokrajní obyvatelé. Až z Nového Zélandu obrazně přiletěli kakariky rudočelí. Jedná se druh papouška, kterému v přírodě hrozí vyhynutí. V jejich přítomnosti trávím mnoho času. Krmím je a snažím se s nimi povídat. Ale moc řečí, na rozdíl od mnohých lidských obyvatel Domova, nenadělají. Proto se raději v tomto povídání budu věnovat věcem kulturním.

Se svojí kamarádkou Verunkou jsem prošel celou řadu akcí. Od koncertů po přednášky, divadla a besedy. Jedna lepší než druhá. V této souvislosti zaslouží zvláštní pozornost akce pořádaná přímo u nás v Domově. A to je Ples seniorů. Všechna čest všem, kdo ho pro nás připravili. Od výběru programu až po samotnou výzdobu sálu. Děvčata z dílny se opět vytáhla, ale to už je v jejich případě „nošení dříví do lesa“. A to je fajn. Program byl báječný. Dámy z Louisiany, „Zipáci“, prostě perfektní program. V rámci odpoledne vystoupil i skvělý houslista Jiří Votýpka. Nejvíce se mi ovšem líbilo hudební vystoupení countryové kapely Tamty. Vzдор bolavé noze jsem stihl i pár tanečků. Pohoštění i výstava fotografií paní Dity Kozákové tvořily a vhodně doplňovaly kolorit plesu.

Co se týká akcí mimo Domov, tak jsem navštívil, mimo jiné, báječný koncert píseckého klavírního virtuosa Romana Rauera v lázních Vráž. Zahrál skladby Fryderyka Chopina, Franze Schuberta a Petra Iljiče Čajkovského. Vše ve virtuózním provedení. Další báječný koncert se odehrál v blízkosti Blatné, v barokním kostele v obci Paštiky. Petr Kolář dokázal svým vystoupením strhnout přítomné diváky k mnoha potleskům na otevřené scéně. Tolik alespoň pro mne, k významným událostem listopadu. Celý měsíc byl fajn.

Jako obvykle se loučím svým hodně oblíbeným rčením, které má obecnou platnost, zejména v dnešní době, „nedejte se ničím a nikým otrávit“ a už se těším na dárky. I vám všem přeji hezký advent a Vánoce.

Slávek Felcman

Zdroj:<https://www.arthousejejtmanek.cz/cs/vystavy-a-aukce/vecerni-aukce-2020-30/seznam-del/zima-7132/>

• RUBRIKA: ROZHOVORY SE ZAMĚSTNANCI

V dnešním vydání přinášíme další ze série rozhovorů s vedoucími pracovníky Domova Světlo. Tentokrát byla u mikrofonu Bc. Markéta Jarošová, sociální pracovnice Domova pro seniory Světlo, pobočka Písek.

✓ Co je vlastně náplní vaší práce v Domově?

Přijímám nové žádosti o pobyt v Domově, které dále zpracovávám, krom mnoha dalších činností.

✓ Předpokládám, že vás ta práce baví?

Baví. Nemám ráda stereotypy a poznávat nové lidi a věci je fajn.

Nastoupila jsem letos v dubnu, takže tady pracuji již tři čtvrtě roku.

✓ Která konkrétní činnost je pro klienty tady v Domově, podle vás, nejvíc smysluplná?

Myslím si, že je dobré, aby naši klienti žili co možná nejvíce tak, jak sami chtějí, dle jejich potřeb a přání, samozřejmě v rámci pravidel domova.

✓ Co vám osobně přináší při práci největší radost?

Asi úsměv. Když se lidé za mnou vrací s úsměvem, to je to pro mne znamením, že práci děláme dobře.

✓ Jaký je váš názor na volnočasové aktivity klientů, jsou dostatečné?

Myslím si, že v našem domově je aktivit hodně. Jsou hodně různorodé a klienti si mohou zvolit činnost, která je jim blízká, kterou zrovna chtějí dělat.

✓ Jak vy osobně nejraději trávíte volný čas nebo dovolenou?

Volný čas nejraději trávím v přírodě, na procházce se psem, nebo fyzickou prací na mojí malé zahrádce.

✓ Jak jste spokojená s mužem?

Velmi! Zním ho skoro celý život.

✓ Kdybyste vyhrála, hodně peněz, za co byste je utratila?

Protože ani nesázím, tak nevyhraji. Ale kdyby přece, tak bych asi pomohla lidem v nouzi kolem mě.

✓ Komu v životě nejvíce věříte?

Především věřím sobě a rodině.

✓ Jaké roční období máte nejraději?

Všechny, když jsou taková, jaká mají být. Každé období má své kouzlo.

✓ Jaká je vaše oblíbená barva?

Mám ráda teplé, přírodní tóny, konkrétní barva se mi líbí až dle věci, na které je použita.

✓ Jste věřící?

Vysloveně věřící ne. Do kostela nechodím. Ale nikomu jeho víru nevyvracím.

✓ Berete svoji práci jako povinnost, nebo poslání?

Když člověk chodí do práce jenom z povinnosti, tak to nestojí podle mne za nic. Každá práce musí být dělána s láskou.

✓ Čím jste chtěla být jako malá?

Asi jsem chtěla pracovat se zvířaty, vyrůstala jsem na vesnici a zvířata mám ráda. Ale vysloveně

jsem o tom nepřemýšlela.

✓ **Pamatujete se na svou první lásku?**

Tou je můj manžel.

✓ **Co vás dokáže vytočit?**

Neohleduplnost lidí, závist, nepřejícnost.

✓ **Jaký je váš oblíbený film, kniha, písnička?**

Nejsem asi zaměřená nějakým konkrétním směrem, mám ráda filmy k zamyšlení nebo české televizní sitcomy. Záleží na tom, jak je člověk naladěný.

✓ **Mám děti asi ve vašem věku. Tenkrát „letěly céčka“**

Určitě si na ně pamatuji, tenkrát nic jiného nebylo. O to víc jsme si jich vážili.

✓ **Jak jste spokojena s personálem a vybavením domova?**

Domov i personál fungují skvěle. Jelikož je to krajské zařízení, myslím si, že zde nic nechybí, že je tady vše v pořádku. Oproti nestátním zařízením zde mají klienti, řekla bych, nadstandartní, krásné prostory a vybavení.

✓ **Co klienti?**

Jsou to lidé jako všude jinde. Každý z nich je jedinečný, má svou charakteristickou osobnost.

✓ **Co byste chtěla na závěr vzkázat všem čtenářům D-magazínu?**

Ať všichni žijí tak, jak nejlépe umí. Přeji Všem hezké a hlavně, nekomerční Vánoce.

Za velmi upřímný rozhovor děkuje a na další spolupráci se těší Slávek Felcman.

Papoušci kakariky v píseckém domově

V našem domově se minulý týden odehrála radostná událost – přivítali jsme nové obyvatele, a sice pět krásných papoušků Kakariki. Toto rozhodnutí přišlo jako součást našeho neustálého úsilí o zlepšení kvality života našich klientů a přinášení nových zážitků do domova. Papoušci, kteří jsou známí svou živou povahou a výraznými barvami, se rychle stali oblíbenými společníky klientů. Jejich veselé pískání a hravé skoky nejenže přinášejí zábavu, ale také podporují pozitivní atmosféru v našem domově. Jsou ideálními společníky pro naše klienty, kteří ocení jejich energii a zároveň se těší z pozorování jejich přirozeného chování.

Někteří z klientů dokonce projevili přání se o papoušky starat, krmit je a také objevili nový zájem o studium chování těchto skvostných ptáků. Pravidelně tráví čas jejich sledováním a komunikují s nimi. Papoušci přinášejí radost, pobavení a také působí jako terapeutický prvek pro naše klienty. Interakce s domácími zvířaty má pozitivní vliv na duševní a fyzické zdraví seniorů, a tak jsme moc rádi, že můžeme tuto příležitost nabídnout našim klientům. K dispozici jsou klientům u aktivizační dílny, kam je mohou kdykoliv přijít navštívit a potěšit se s nimi.

PROSINEC je podle gregoriánského kalendáře dvanáctý a poslední měsíc v roce. Má 31 dní. Jeho český název se odvozuje od praslovanského slovesa *prosinoti*, který znamená prosvítat či probleskovat. Slunce v tento měsíc často jen prosvítá mezi mraky. Lidová etymologie odvozuje název od slova prase, neboť v prosinci se konaly zabíjačky. Jindy poukazuje na slovo prosit s odkazem na vánoční koledování. V prosinci se také více jedla kaše z prosa. Jsou to však nepodložené výklady založené na podobnosti slov. V 16. – 18. století Češi prosinec nazývali někdy jako *vlčenec*, patrně s odkazem na množství vlků, kteří se v zimním období spojovali do smeček a více útočili. Latinsky se měsíc nazývá *december* od latinského *decem* (tj. deset), neboť do roku 153 př. n. l. byl prosinec v římském kalendáři desátým měsícem v roce. Tento název přešel i do velké části evropských jazyků.

Astrologicky je Slunce asi první polovinu prosince ve znamení Hadonoše a zbytek měsíce ve znamení Střelce.

V astronomických termínech začíná v souhvězdí Střelce a končí v souhvězdí Kozoroha.

Okolo 21. prosince nastává slunovrat, na severní polokouli začíná astronomická zima a je nejkratší den v roce. Na území České republiky má tento den 8 hodin a 4 minuty. Slunce vychází přibližně v 7.56 a zapadá v 16.00 hodin středoevropského času. Od této doby se pak délka dne až do dalšího slunovratu (okolo 21. června) prodlužuje. Na jižní polokouli vše probíhá opačně: den je nejdelší v roce a nastává léto.

Podle meteorologických měření v pražském Klementinu byla od 18. století nejvyšší prosincová teplota zaznamenána 31. prosince 2022 (17,7 °C) a nejnižší 26. prosince 1853 (-24,8 °C). Z celého území České republiky byla nejvyšší teplota naměřena 5. prosince 1961 ve Fryčovicích na Frýdeckomístecku (19,8 °C) a nejnižší 21. prosince 1927 v Krásně nad Bečvou (-34 °C).

Podle prosince jsou pojmenovány některé události, které se v tomto měsíci odehrály. Z ruského názvu prosince (děkabr) je odvozen název děkabristé. Říkali si tak důstojníci petrohradských pluků, kteří se 14. prosince 1825 juliánského kalendáře pokusili o převrat v Rusku. Prosincová ústava z 21. prosince 1867 změnila Rakouské císařství na reálnou unii Rakousko - Uhersko. Mezi 10. a 17. prosincem 1920 proběhla v Československu Prosincová generální stávká, která byla reakcí na spor dvou frakcí v Československé sociálně demokratické straně dělnické. Bylo vyhlášeno stanné právo, zatčeno 3 000 demonstrantů a zastřeleno 14 dělníků. Když 14. prosince 1935 abdikoval československý prezident Tomáš Garrigue Masaryk, spojilo se 6 politických stran v tzv. Prosincový blok, který do nadcházející prezidentské volby jmenoval společného kandidáta Bohumila Němce proti Edvardu Benešovi.

Zdroj: *wikipedie*

Fráňa Šrámek

Prosinec

Po sněhu půjdu čistém, bílém,
hru v srdci zvonkovou.
Vánoční země je mým cílem.
Až hvězdy vyplovou,
tu budu blízko již.
A budu ještě blíž,
až lesní půjdu tmou.
Tu ztichnu tak, jak housle spící,
a malý náhle, dětinný,
a v rukou žmoule beranici,
včarován v ticho mýtiny
tu budu blízko již.
A budu ještě blíž,
svých slz až přejdu bystřiny.
Mír ovane mne, jak by z
chléva,
v němž vůl a oslík klímají,
světýlka stříknou zprava, leva,
noc modrá vzlykne šalmají,
tu blízko budu již.
Ach, jsem tak blízko již,
snad pastýři mne poznají...

PRANOSTIKY NA PROSINEC

- * Studený prosinec – brzké jaro.
- * Prosinec, když je mu zima, halí se v bílý kožich.
- * Vane-li v prosinci vítr východní, špatnou naději mají nemocní.
- * Když prosinec bystří, po Vánocích jiskří.
- * Je-li prosinec deštivý, mírný a proměnlivý, není se kruté zimy třeba báti.
- * Prosinec proměnlivý a vlhý, nedělá nám zima těžké hlavy.
- * Prosinec naleje a leden zavěje.
- * Prýští-li ještě v prosinci bříza, nemívá zima mnoho síly.
- * Mrazy, které v prosinci brzy ochabnou, znamenají zimu mírnou.
- * Jaký prosinec, takové jaro.
- * Jaký prosinec – takový červen.
- * Hřmění v prosinci zvěstuje silné větry.
- * Když v prosinci hrom ještě hučí, rok příští stále vítr fučí.
- * Jaké zimy v prosinci, taková tepla v červnu.
- * Je-li v prosinci Mléčná dráha jasně a zřetelně viděti, bude rok budoucí úrodný; je-li však částečně viditelná, nebude mnoho obilí a vína.
- * Mléčná dráha v prosinci jasná, bude v příštím roce úroda krásná.
- * Po studeném prosinci bývá úrodný rok.
- * Není-li prosinec studený, bude příští rok hubený.
- * Když v prosinci mrzne a sněží, úrodný rok na to běží.
- * Mrazivý prosinec, mnoho sněhu, žíznivý roček bude v běhu.
- * V prosinci-li zima, sníh-li hojně lítá, hojnost všady bývá žita.
- * Prosinec se sněhem na pěšině, žitko je na každé výšině.
- * Mnoho sněhu v prosinci – mnoho ovoce a trávy.
- * Pošmourý prosinec, dobré je znamení pro sady, lučiny i všechno osení.
- * Jsou-li v zimě po cestách ledy, podaří se výborně zelí.

ÝZNAMNÉ DNY V PROSINCI

- 1. 12. Světový den boje proti AIDS
- 2. 12. Mezinárodní den pro zrušení otroctví
- 3. 12. Mezinárodní den zdravotně postižených
- 5. 12. Mezinárodní den dobrovolníků v ekonomickém a sociálním výzkumu
- 7. 12. Mezinárodní den civilního letectva
- 10. 12. Den lidských práv
- 11. 12. Mezinárodní den hor
- 11. 12. Světový den dětství
- 29. 12. Mezinárodní den biologické rozmanitosti

❄️ Vánoční vzpomínání

Vánoce pro děti vždy představovaly vrchol roku. Těšili jsme se na ně my jako děti a těšit se budou i naši vnuci. Ale Vánoce před rokem 89 přece jen měly svá specifika. Před svátky se nám plnily poštovní schránky barevnými pohledy a pod stromkem jsme většinou všichni rozbalovali podobné dárky. Ale to vlastně není až takový rozdíl! Dnes se nám plní schránky v počítači a většina dětí stejného věku si přeje přesně to samé, co jejich kamarádi. Hlavně na nikoho nezapomenout s pozdravem...

Několik dní před Vánocemi se naše poštovní schránky začaly plnit vánočními pozdravy na pohlednicích. Maminky a babičky, které se o rozesílání pohledů nejčastěji staraly, měly už dávno před Vánocemi připravené seznamy adres všech tetiček, strýčků a známých, aby na nikoho nezapomněly. A pak se vyčlenil jeden večer v týdnu a ručně se psalo a psalo... Nejčastěji to byly fotografie s vánočním zátiším, nebo oblíbené Ladovy kresby, které se objevovaly i na kalendářích. Jako děti jsme ale mnohem raději nacházely mezi vánočními pohlednicemi motivy s panenkami a hodně oblíbené byly i takzvané mrkácí pohledy. Z takových obrázků jsme pak sestavovali celé sbírky.

Jde se zdobit vánoční stromek. Smrček, nebo borovička? Nebo umělý vánoční stromek, který připomínal spíše soustavu na zeleno obarvených štětek na vymývání lahví? Ať už byl stromek živý, nebo umělý, důležité byly skleněné ozdoby, které ležely po celý rok pečlivě uschované ve sklepě. Snad v každé rodině se dědily z generace na generaci a vznikaly tak pestrobarevné sbírky skleněných ozdob, které se každým rokem obohacily o pár nových kousků. Také jsme jich jako děti pár vždycky rozbily, ale s tím se prostě počítalo. Barevné trendy ozdob na vánoční stromky vážně nikdo neřešil. Vše bylo barevné, až oči přecházely, a my děti jsme ty barvy prostě milovaly!

Snad na žádném vánočním stromku nesměly chybět ani čokoládové figurky, zabalené v barevném staniolu. Čokoládové vánoční kolekce si přinášeli rodiče ze zaměstnání, jako vánoční dárek dětem. Kolik dětí, tolik kolekcí. Stejně čokolády v téměř nezměněné podobě můžeme koupit i dnes,

jen nevím, jestli je někdo dostává v práci zadarmo. Nezapomenout na světýlka! Klasické svíčky na vánočním stromku začala nahrazovat elektrická světýlka. Naštěstí! Výjezdy hasičů k zapáleným vánočním stromečkům od svíček patřily v mnoha rodinách k tradičním vánočním zvykům.

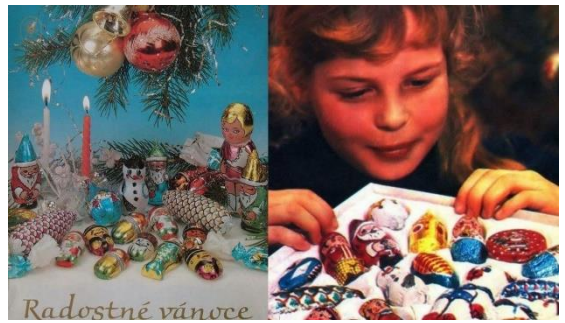
Jako děti jsme milovaly i andělské zvonění. Kovový svícen na čtyři svíčky s vánočním stromečkem uprostřed. Jak stoupalo teplo od svíček, nad stromkem se roztočily kovové plíšky. Ano, andělské zvonění si můžete koupit i dnes, ale budete asi zklamaní. Jedná se většinou o nekvalitní výrobek z Číny, který moc nefunguje. Co nás nejvíc potěšilo pod stromkem? Holčičky asi nejvíc potěšily panenky, ale nebylo to tak jednoduché! Vše mělo svůj postup.

Malé maminky se nejprve musely spokojit s gumovou menší panenkou, teprve později přišlo na řadu vytoužené gumové miminko! To moje, které jsem dostala asi v deseti letech (ano, dnešní desetileté slečny by asi nebyly příliš nadšené), se jmenovalo Klárka, a protože měřilo přesně 50 centimetrů, tak se mohlo oblékat do skutečných oblečků po mladší sestře. Dalším snem holčiček byly panenky s vlásky, a ty se dělily podle funkcí a schopností na ty obyčejné, a pak na mrkačky, chodičky a později dokonce mluvičky!

Snad každý malý kluk pak toužil po klasické Tatře, plastovém nákladním autě, které se dalo používat na pískovišti, ale také se využívalo na sjíždění kopců. Tatru pěkně vytlačit na kopec, sednout do korby a jedééé! Tohle auto bylo natolik oblíbené, že ho najdete v sortimentu všech hračkářství dodnes. Pod žádným stromkem nesměly chybět ani oblíbené hry. Většinou jsme je znaly ze školky, kde jsme se k nim ale často přes průbojnější kamarády nedostali. Proto jsme si je přáli pod stromeček. Tu korálovou mozaiku jsem milovala!

A co nacházeli pod stromečkem nejčastěji rodiče? Vlastně ani moc nevím, radost z vlastních dáreků bývala tak obrovská, že už mi většinou nezbyvala kapacita na rozhlížení po dárcích, které nebyly určeny pro nás, pro děti. Ale určitě našli rodiče pár dáreků praktických a třeba i gramodesky. Vánoční pohádky, včera i dnes. Jednu jistotu ale máme stále stejnou... před rokem 89 i po něm. Každý rok se těšíme na vánoční pohádky. Nejvánočnější pohádku ze všech, Tři oříšky pro Popelku, zatím ještě nikdo ničím lepším nenahradil. Tenkrát jsme se na ni v naší rodině dívali na černobílé televizi, dnes už má krásné barvy. Ale kouzlo má stále stejné.

Zdroj <https://living.iprima.cz/bydleni-retro-vanoce-jezisek-socialismus-1989>

❄️ Vánoční květiny do interiéru: Co potřebují brambořík, azalka, vánoční hvězda a hvězdník

Nejen jmelí a jehličnany, ale i živé kvetoucí květiny se postarají o sváteční vánoční atmosféru. Mezi typicky vánoční květiny patří brambořík, azalka, vánoční hvězda a hvězdník. Přečtěte si, jak je pěstovat a na kterém místě se jim bude dařit. Prohlédněte si i galerii vánočních aranžmá, v nichž tyto a další květiny použijete.

❄️ Azalka: 15 °C, hodně vody a žádný vápník

K oblíbeným vánočním květinám patří bezpochyby azalky. V tomto období jsou nejoblíbenějšími ty s červenými a bílými květy. Samozřejmě existují i další barvy, některé mají květy dokonce dvojbarevné.

Azalky pocházejí z Číny a Japonska a rostlinka kvete zhruba 6 až 8 týdnů. V některých ohledech vyžaduje zvláštní péči, výsledkem je ale opravdová krása. Podstatné je, aby už při koupi alespoň třetina pupat ukazovala barvu. Teplota, v níž se azalce mimořádně daří, je 15 °C, čehož ale není vždy jednoduché dosáhnout.

Azalka vyžaduje hodně vody, zemina v květináči by měla být vždy velmi vlhká. Voda na zalévání by měla být nejlépe změkčená, neboť azalka nesnáší vápník. Ze všeho nejlepší je zalévat dešťovou vodou. Při dodržení všech těchto podmínek budeme odměněni opravdovou barevnou záplavou.

❄️ Brambořík: 12–18 °C a polostín

Bramboříky jsou oblíbené zejména pro půvabné pestré barevné květy, které mohou být bílé, růžové, fialové nebo červeně až karmínově zbarvené. Květy dokonce často i voní, což se zejména o Vánocích, které mají být voňavé, dobře hodí. Bramboříky jsou klasické hrnkové rostliny, ale můžeme je použít i do mnoha vánočních aranžmá v kombinaci s dalšími řezanými květinami. Nejoblíbenější jsou bramboříky, které mají červené, bílé, růžové a lila květy a srdčité listy s bílou kresbou.

V teplém bytě bramboříky rychle odkvétají, a proto je vhodné postavit tyto pestré rostliny na místo, kde je polostín a poněkud chladněji – nejlépe jim vyhovuje teplota vzduchu mezi 12 a 18 °C. Právě proto jsou v předvánočním období rostlinami vhodnými do kuchyně nebo ložnice.

V poslední době se prodávají i takzvané minibramboříky, které lépe snášejí pokojovou teplotu. Zalévat by se měly do misky a raději měkkou vodou. Odkvetlé květy i se stonkem je dobré odstranit vykroucením.

❄️ Vánoční hvězda: 16–20 °C, vlažná voda a hnojivo

O Vánocích těžko postradatelná vánoční hvězda pocházející z Mexika. Latinsky se nazývá *Euphorbia pulcherrima* nebo též *Poinsettia pulcherrima*. Svě jméno dostala po svém objeviteli Joelu Poinsettovi, který byl americkým velvyslancem v Mexiku. Korunou její krásy jsou listy.

Dávno neplatí, že nás okouzlují pouze jejich tradiční výrazná červeň, listeny (vypadající jako květy) mohou být i růžové nebo lososové. Mimořádně výraznými červenými listeny vynikají například odrůdy 'Capri' nebo 'Ria', žlutavými 'Regina'. V současnosti existují i odrůdy, které mají listeny dvoubarevné.

Vzhledem ke svému původu vánoční hvězda vyžaduje stálou pokojovou teplotu v rozmezí 16 –20 °C a dostatečně vlhkou půdu. Neuškodí, když se jí občas rosí listy. Neobejde se bez světlého místa, kam však nedopadají přímé sluneční paprsky. Pro zálivku je vhodná vlažná voda, jednou za týden je třeba rostlinu přihnojit. Pokud je v bytě příliš suchý vzduch, začnou listy brzy opadávat, proto není vhodné, aby vánoční hvězda stála v blízkosti topení.

❄️ **Hvězdník: 22–25 °C, kvalitní substrát a světlé místo**

Pro hvězdník neboli Amaryllis neboli Zornici (*Hippeastrum*), pocházející ze subtropické Ameriky, jsou typické mohutné květy, vyrůstající na dlouhém stonku. Mohou být zbarveny různě, existují i dvoubarevné, ale nejtypičtější jsou asi červené a bílé. Hvězdníky bývají obvykle při nákupu v nevyhovujícím substrátu. To první, co musíte pro jejich úspěšné pěstování udělat, je přesazení do kvalitní zeminy, která bude vzdušná a propustná. Cibuli umístěte tak, aby byla z jedné poloviny až dvou třetin nad substrátem. Rostlinu jemně zalijte a umístěte na světlé místo s teplotou kolem 22 až 25 °C. Teprve až stvol povyroste v řádu několika centimetrů, zahajte pravidelnou zálivku.

❄️ Zdroj: <https://abecedazahrady.dama.cz/clanek/vanocni-kvetiny-co-potrebuje-bramborik-azalka-a-vanocni-hvezda>

❄️ **České vánoční tradice pro děvčata**

- ❄️ **Házení střevíce** – na Štědrý den házela děvčata střevíce přes hlavu. Jestliže dopadne špička směrem ke dveřím, dívka se do roka vdá. Pokud ale dopadne opačně, zůstane ještě rok doma.
- ❄️ **Lití olova** – rozžhavené olovo se vylije do nádoby s vodou nebo kovového lavoru a podle vzniklého tvaru by měla dívka rozpoznat, jak vypadá ten, jehož si vezme.
- ❄️ **Pouštění lodiček** – Do půlky skořápky vlašského ořechu se připevní vánoční svíčka a celá se položí na vodu. Lodičky se zapálenými svíčkami se nechají plout po vodě. Majitel lodičky, která popluje ke středu, brzy odejde do světa, naopak ten, kterého lodička se drží při kraji, zůstane ještě rok doma.
- ❄️ **Patky od vánoček** – pokud sebere dívka o Vánocích devět patek, do roka se vdá.
- ❄️ **Krájení jablka** – po večeři se nožem napříč přepůlí jablko. Pokud má vnitřní část tvar pěti nebo vícecípé hvězdy, sejdou se všichni za rok ve zdraví. Pokud má ale jen čtyři cípy, někdo z přítomných podle tradice onemocní nebo zemře.
- ❄️ **Zápalky** - do jablka se zapíchnou tři sirky. Každá symbolizuje jednoho nápadníka. Ta, která bude hořet nejdéle, zastupuje mládence, kterého si dívka do roka vezme.
- ❄️ **Cizí věci v domě** – do konce roku by se měly vrátit všechny půjčené a cizí věci.

❄️ **Nechte domů dýchnout Vánoce**

K Vánocům patří neodmyslitelně bohatě nazdobený stromeček. Podle tradic by měl být jehličnan na Štědrý den vztyčen a ozdoben vánočními ozdobami. Pod strom se umísťují dárky, popřípadě Betlém, jehož historie spadá už do 13. století, kdy František z Assisi přeměnil jeskyni na betlém a nechal zde sloužit mši. První pražský betlém byl postaven kolem roku 1560 v dominikánském kostele sv. Klimenta.

Součástí dekorativních příprav jsou neodmyslitelně i koledy. Ty se zpívaly v době velkých křesťanských svátků, jako jsou Vánoce, Velikonoce nebo Tři králové. Postupem času se ale koledou začaly označovat všechny písně s vánoční tematikou.

Dalším tradičním doplňkem českých vánočních jmelí, které je zahaleno do několika legend. Jedna například tvrdí, že jmelí bylo kdysi strom, ze kterého byl poté vyroben kříž, na kterém byl ukřižován Kristus. Všeobecně známé je ale to, že jmelí nosí štěstí pouze tomu, kdo je jím obdarován, nikoli tomu, kdo si jej koupí sám. Políbení pod jmelím na Štědrý den prý zase zajistí lásku na celý rok.
Zdroj: <https://www.idnes.cz/hobby/domov/ceske-vanocni-tradice-nabizeji-stesti-nekdy-ale-i-hrozi-smulou>.

❄ Dějiny betlémů v Čechách začínají rokem 1560. Marie Terezie je později zakázala

Kde se vzala tradice betlémů?

Ve 4. stolení po Kristu přinesl papež Liberius do Říma pět prkének z Kristových jesliček a uložil je v chrámu, který podle nich dostal jméno Ad praesepe (U Jesliček) – dnes římská bazilika Santa Maria Maggiore.

Roku 1223, po návratu z Betléma, připravil František z Assisi pro účastníky půlnoční mše v jeskyni u vsi Greccio jesle s živým oslem a volem, a tak založil tradici stavění jesliček.

Vůbec první doložený betlém v českých zemích byl v roce 1560 v jezuitském kostele v Praze. Jezuitský řád se zasloužil o další šíření – ještě z 16. století máme zprávy o betlémech i v jiných českých městech. Betlémy měly své místo v pastorační činnosti jezuitů jako emocionálně působivý prostředek. Jejich betlémy se proto držely biblického příběhu.

V barokní době kostelní betlémy procházely velkým rozvojem. Tvořily je figury v životní velikosti, ať už malované na dřevěných deskách anebo vyřezané ze dřeva. Marie Terezie roku 1751 zakázala stavění betlémů a předvádění vánočních her v kostelech a Josef II. vydal tento zákaz znovu, označil zvyk za dětinský a církve nedůstojný. Zákaz se týkal i soukromých domů. Tam se dal ovšem hůře kontrolovat, a tak se zvyk stavět jesličky přenesl do domácností.

Lidové betlemářství se pak rozvíjelo v průběhu 19. století a svého vrcholu dosáhlo počátkem 20. století. Dařilo se mu především v podhůřích a tam, kde byla soustředěna podomácká výroba. Figury se zmenšovaly a objevily se nové materiály pro jejich výrobu: papír, vosk, pálená hlína, těsto. Inspirací pro betlémskou krajinu se stávalo okolí bydliště tvůrců.

Specifickým typem z této doby jsou skříňkové betlémy – figurky ve zdobené a prosklené skříňce. S přenosnými skříňkovými betlémy také někdy koledníci obcházeli domácnosti a hrávali před nimi vánoční hry.

Po druhé světové válce byla tradice přerušena ideologizací vánočního tématu po nástupu komunistické strany k moci. Přesto i v tomto období vznikaly v Brně betlémy, zvláště zásluhou sochaře Jaroslava Vaňka či v dílně bratří Kotrbů.

Dodnes jsou betlémy součástí křesťanské vánoční tradice a přinášejí radost dětem i dospělým. Pokud přemýšlíte, kde v čase vánočním navštívit betlém, můžete využít výstavu, která je umístěna v Galerii Františka Drtikola v Příbrami. Ukazuje několik desítek různých betlémů z muzejních i soukromých sbírek, některé dostalo muzeum darem, a to nejen v minulosti, ale i v letošním roce.

Zdroj: <https://www.pribram.cz/clanek/dejiny-betlemu-v-cechach-zacinaji-rokem-1560-marie-terezie-je-pozdeji-zakazala/15107/>

Největší lidový mechanický betlém na světě patří k tomu nejlepšímu, co v Jindřichově Hradci můžete vidět. **Krýzovy jesličky** vystavené v Muzeu Jindřichohradecka vytvářel jejich autor Tomáš Krýza (1838–1918) přes šedesát let a využil všechno, co měl po ruce. Figurky modeloval z hmoty, jejíž základ tvořily mouka, piliny, sádra a klíč, šatičky jsou ušité ze sukna nebo složené z měkkého papíru. Po usušení figurky přetíral hlinkovými barvami, takže mají hebký, sametový povrch, krajina v pozadí je ze dřeva, papíru a nejrůznějších přírodnin. Krýza každý rok vystavoval betlém u sebe doma, v domě pod Nežáreckou branou, a místní noviny pravidelně koncem roku uváděly, jak práce pokročily a co nového je k vidění. Podle dobových zpráv dokonce Krýza za podívání vybíral vstupné. Svůj pohyblivý betlém poprvé veřejně vystavil na hospodářsko-průmyslové výstavě v Praze v roce 1894, až do své smrti ale jesličky dál vylepšoval a rozšiřoval.

Po jeho smrti převzal otcovu zálibu syn Jan. Původní mechanismus pásů, řemenů a kol, převodů, pružin a drátků, roztáčený ručně klikou, nahradil elektromotorem. V roce 1935 věnoval jesličky Muzeu Jindřichohradecka a sám je také instaloval. Práce mu trvaly celý rok, výsledek ale byl velkolepý: betlém na ploše 60 metrů čtverečních je 17 metrů dlouhý, dva metry vysoký a dva metry široký. Má čtyři terasy po jedenácti metrech a obsahuje 1398 figurek lidí a zvířat, z nichž se 133 pohybuje. Krýzovy jesličky jsou v expozici spojené v jeden obří celek s dalšími dvěma betlémy.

Novodobou raritou je portrét Tomáše Krýzy, originální instalace českobudějovického rodáka, sochaře a vizuálního umělce Pavla Proška. Portrét s rozměry 2,1 x 2,5 x 3,5 metru pojal jako pohled do mistrovny kutilské dílny, která se mu tak trochu zbláznila a on se v ní zhmotnil. Vedle starého nábytku, kufru, rádia, olejniček, nádob, vah, klíčů a či ostrostřeleckých terčů do portrétu zakomponoval několik vyřazených součástí jeho jesliček, výplně polepil kopiemi z dobového tisku a humoristických časopisů. Neobvyklý portrét má rozměry 3,5 metru x 2,5 metru x 2 metry výšku a předlohou k němu se stala jediná známá fotografie Tomáše Krýzy, uložená v muzejních sbírkách. Portrét je vystaven v sakristii kostela sv. Jana Křtitele, který je součástí muzejního komplexu.

Zdroj: <https://www.kudyznudy.cz/ceska-nej/kulturni/kryzovy-jeslicky-nejvetsi-lidovy-mechanicky-betlem>

❄️ SILVESTR NA VENKOVĚ, LIDOVÉ ZVYKY

Je poslední den v roce a v každé domácnosti se začínalo s generálním úklidem, při němž se vše nepotřebné páliło, aby se nepřenášelo do nového roku. Také se lidé pečlivě umývali, aby šli čistí do nového roku. Pod Beskydami se věřilo, že toto silvestrovské umývání přináší zdraví a štěstí pro celý budoucí rok. Večer bývala společná večeře, při níž se nejčastěji podávala opět ta jídla, která se podávala na Štědrý den, a rozsvítil se vánoční stromeček. Někde chodily, podobně jako na Štědrý den báby ometačky.

Také se věřilo, že tato poslední noc před Novým rokem je naplněná zvláštní kouzelnou atmosférou příznivou pro odhalení budoucna. Věštby se vztahovaly na počasí a úrodu, na zdraví, nemoc, na lásku a manželství, ale i na smrt. Proto se místy věštilo z lití olova či vosku, jinde se zase

házel střevícem nebo se věštilo z věcí ukrytých pod třemi stejnými talíři namátkou odkrytými. Kdo pod talířem odkryl chléb, měl po celý příští rok všeho dostatek, kdo peníz, toho čekalo bohatství, kdo hlínu, toho čekala bída a nouze.

❄️ **Půlnoční ovar s jablky a křenem zajistil zdraví:**

Místy se chodilo i večer do kostela, aby se poděkovalo za vše dobré v roce uplynulém a vyžádala se milost a požehnání do roku budoucího. Příchod nového roku se přitom neočekával pouze modlitbou, ale také střídavým veselím v rodinném kruhu. Místy se o půlnoci jedl pro štěstí ovar s jablky a křenem, tento silvestrovský zvyk pochází z 19. století. Tento pokrm měl zajistit zdravý dobytek, a aby dobře plodil.

V druhé polovině 20. století přibyly na našich stolech i tolik oblíbené chlebičky. Časem i na venkově zavedené zvyklosti ustoupily hospodskému veselí, stávalo se tak postupně počátkem 20. století. Platilo pak i pořekadlo, že na Silvestra si musí každý, bohatý, chudý, starý, mladý při muzice poskočit, poněvadž kdo prý ten večer tancuje, urodí se mu mnoho bramborů.

Příchod Nového roku byl provázen hlučením, nejčastěji šlo o zvuky zvonů, ale střílelo se i z pušek, práskalo bičí, troubilo na roh atd. Tímto rachotem se prý vyháněli zlí duchové potloukající se tu noc kolem lidských obydlí.

<https://www.ceskezvyky.cz/silvestr-na-venkove-klidny.../>

❄️ **SILVESTR, JAK POSLEDNÍ DEN V ROCE KE JMÉNU PŘIŠEL A JEHO VÝZNAM**

31. prosince 335 zemřel papež Silvester I., a proto se tento den v latinské a západní církvi zasvětil právě Silvestrovi. Jeho jméno se stalo synonymem pro poslední den v roce a konec roku se tak spojil s děkovnými bohoslužbami a s prosbou o Boží požehnání do nového roku.

Význam jména Silvestr se dle legendy

vysvětluje takto: sv. Silvestr se narodil koncem 3. století v Římě, a protože jako mladík přijal křest v době pronásledování křesťanů za císaře Diokleciána, musel se ukrývat v lesích nedaleko Říma. Odtud podle legendy pochází i jeho jméno, které si zvolil po svém zvolení římským biskupem. Silvestr pochází z latinského slova silva, které znamená les a označuje tak i jeho obyvatele.

Zdroj: <https://www.ceskezvyky.cz/silvestr-jak-posledni-den-v.../>

❄️ CO SE U NÁS V PÍSKU UDÁLO V LISTOPADU 2023

❄️ **Dušičky v Písku 3. 11. 2023**

Vzpomínka na všechny věrné zesnulé, Památka všech věrných zemřelých, Svátek zesnulých či lidově Dušičky.

Stejně jako každý rok, i letos se poslední říjnový týden v Domově pro seniory Světlo v Písku nesl ve znamení příprav Památky zesnulých. Klienti domova vyráběli dušičkové aranžmá a věnovali vzpomínku zemřelým.

Připomněli jsme si zapomenuté zvyky z dřívějších dob, bavili jsme se i o tom, jak kdo zdobil a zdobí hroby svých blízkých a jak taková výzdoba vypadá.

V den Památky zesnulých, 2.11.2023, proběhla v kapli Domova pro seniory Světlo v Písku vzpomínková bohoslužba za zemřelé. Zúčastnili se jí nejen stávající klienti a zaměstnanci, ale i rodiny klientů, kteří naše řady již opustili.

❄️ **Nakládání zelí**

Říjen a listopad jsou měsíce, kdy zejména na vesnicích vrcholily přípravy na zimu. Mezi důležité činnosti patřilo i nakládání zelí. Kysané zelí bývalo v zimním období zásadní potravinou – bylo totiž jedním z mála zdrojů vitamínů, když nebylo k dispozici čerstvé ovoce a zelenina.

U krouhání a šlapání se scházela celá rodina, protože se v zimě spotřebovalo hodně zelí do pokrmů. S klienty jsme se domluvili, že si připomeneme tuto tradici. Zelí klientky očistily, připravily a mohlo se krouhat. Zelí jsme dochutili kmínem, hořčičným semínkem a solí. Po chvíli mačkání jsme ho naplnili do připravených sklenic, kde bude kvasit. Již nyní se těšíme na výsledek.

❄️ **Keramické odpoledne**

Páteční deštivé počasí klienty příliš nelákalo k procházkám po okolí domova, a proto se sešli v aktivizační dílně při tvorbě keramiky.

Na začátek nesměla chybět trocha teorie, jak keramickou hlínu zpracovat a pak už následovala samotná tvůrčí činnost. Klienti si zvolili vykrajovat do hlíny různé tvary. Nejprve důkladně propracovali a promáčkali připravenou hlínu. Poté z ní vyváleli plát, ze kterého pomocí vykrajovátek připravovali, dle svého vkusu, rozličné tvary. Pod rukama jim vznikaly ozdoby a různé dekorační předměty, které snad – jako drobné dárky – udělají radost i jiným.

❄️ **Návštěva dětí z MŠ Šobrova**

Pátek 3. listopadu přinesl do našeho domova v Písku radostné chvíle, jelikož nás opět navštívily děti z mateřské školy Šobrova. Tentokrát jsme se společně ponořili do kreativního světa a tvořili jsme papírové dýně. Děti se zapojily s nadšením a jejich tvorba rozjásnila nejen naše obličeje, ale i celý prostor aktivizační dílny.

Po tvoření jsme se všichni pohodlně usadili, abychom si vyslechli nacvičené písničky s podzimní tematikou, které děti společně s paní učitelkou připravily. Jejich zpěv nás pohladil na duši.

Těšíme se na další setkání s našimi malými přáteli z MŠ Šobrova. Jejich energie, radost a přízeň nám připomínají, jak důležitá je sounáležitost mezi generacemi.

❄️ **Návštěva pejsků v domově**

Canisterapie je druh terapie, při které se využívá kontaktu se psem pro zlepšení psychického a fyzického stavu člověka. Canisterapie má velmi dlouhou historii. Její rozvoj v Česku začal v roce 1989. Přínos canisterapie od té doby využívají nejen nemocnice, domovy seniorů, ale i soukromé osoby. Je to blízký kontakt se psem, který pomáhá lidem jak s psychickými problémy, tak lidem s problémy na tělesné úrovni. „Canisterapie“ je absolutně sdílený moment kontaktu člověka se psem. Terapie pomáhá například s rozvojem jemné i hrubé motoriky při koncentraci, rozvíjení sociálního cítění.

Také náš domov využívá této terapie pro své klienty. Jedenkrát měsíčně nás navštěvuje paní se čtyřmi terapeutickými pejsky, které si mohou klienti pohladit, pomazlit či dát jim pamlsk. U imobilních klientů lze pejska položit do lůžka. Na tuto návštěvu se vždy všichni těšíme.

❄️ **Svatomartinské posezení**

U nás se slaví svátek svatého Martina jako počátek zimy, kdy podle pranostik svatý Martin přijíždí na bílém koni. V minulosti byl tento svátek jedním z nejoblíbenějších svátků roku. Děti i hospodáři čekali na první sníh, hospodyně pekly posvícenskou martinskou husu. Pekly se ale také martinské rohlíky nebo podkovy. S tímto svátkem se pojí i mnoho pranostik, které poukazují na blížící se zimu, např.: „Od svatého Martina zahřeje jen peřina.“ „Na Martina s mocí vtrhne zima v noci.“ „Na svatého Martina kouřívá se z komína.“

My jsme se u příležitosti blížícího se svátku rozhodli s klienty upéct martinské rohlíčky s tvarohovou náplní. Klienti si připravili těsto a náplň a mohlo se začít pracovat a tvořit. Rohlíčky krásně provoněly chodbu domova a všichni se na nich moc pochutnali. Při odpoledním posezení jsme si připomněli legendu o svatém Martinovi a tradice s tímto svátkem spojené. Nezapomnělo se ani na ochutnávku svatomartinských vín. Celé odpoledne se náramně vydařilo, všichni zúčastnění si ho užili.

❄ "Králičí Hop "- nevšední zážitek pro klienty

Návštěva zakrslých králíčků ve čtvrtek 16. listopadu zanechala v našem domově v Písku nezapomenutelný dojem. Tato akce byla zorganizována s cílem přinést radost a zábavu klientům a můžeme s jistotou říci, že se to podařilo.

Do našeho zařízení zavítala slečna společně s králíčky, kteří předvedli vystoupení nazvané "Králičí hop". Centrem pozornosti byl malý králíček, který se se svou šikovností stal okouzující hvězdou celého vystoupení. Králíček bravurně přeskakoval překážky a předváděl své dovednosti.

Krásným momentem také bylo, když si naši klienti mohli klidné a přátelské králíčky vzít do náruče a pohladit je. Všichni si užívali okamžik strávený s králíčky a mnozí z nich si vzali na památku i fotografie s těmito malými kamarády.

Slečna, která přivedla králíčky, se také ochotně podělila o zajímavé informace o těchto mazlíčcích. Klienti se dozvěděli o jejich životním stylu, stravovacích návycích a péči, kterou potřebují. Otevřenost k dotazům byla vítána, a tak se vytvořil prostor pro zvědavé otázky, které nám pomohly lépe pochopit svět králíčků. Děkujeme za úžasnou návštěvu plnou lásky, radosti a králičího kouzla.

❄ Přednáška o Jeseníkách

V našem domově se snažíme zajistit různorodé a atraktivní aktivity pro klienty a ve středu 22. 10. to byla další z besed. Téma bylo tentokrát zaměřeno na malebné Jeseníky, kde příroda a historie vytvářejí fascinující kombinaci.

Přednáška začala stručným úvodem do geografie Jeseníků, včetně informací o nejvyšší hoře - Pradědu. Klienti byli seznámeni s významnými vrcholy, řekami, jezery a přírodními rezervacemi, které tvoří charakteristický ráz této krajiny. Obrázky a krátká videa doplnily prezentaci, aby klienti mohli plně vnímat krásy tohoto regionu, kde se spojuje klid a majestátnost přírody. Nemohla chybět ani zmínka o léčivých pramenech a lázních, které jsou jedním z pokladů této oblasti. Přednášku doprovázela interaktivní část ve formě kvízu o Jesenícku, která klientům umožnila projevit své znalosti a zároveň se dobře bavit.

Na závěr přednášky bylo klientům umožněno položit přednášejícímu otázky a podělit se o své vlastní vzpomínky na výlety do přírody.

Reakce klientů po přednášce byly velmi pozitivní. Mnozí z nich ocenili možnost nahlédnout do krás, které Jeseníky nabízejí, aniž by museli opustit pohodlí našeho domova. Někteří vyjádřili zájem o další přednášky s podobným zaměřením na různá místa a témata, např. Boubín.

❄️ Seniorský ples

Ples jako společenská událost slavnostní povahy, která je spojena s tancem za doprovodu taneční hudby, umožňuje vzájemné setkávání lidí. U nás v domově je to jedinečná příležitost pro setkání seniorů se svými blízkými tak, jak to zažívali dříve.

V pátek 24. 11. 2023 jsme v domově uspořádali již 10. ročník Seniorského plesu. Slavnostního zahájení se ujala paní ředitelka PhDr. Šárka Nováčková a Mgr. Martina Kolářiková. Celým večerem nás provázela blatenská kapela Tamty. Nechyběla ani známá taneční formace Z.I.P., na housle zahrál klasickou hudbu p. Votýpka, jako poslední bod programu byla taneční skupina Luisana se svými county tanci.

V rámci plesu byla zahájena i charitativní prodejní výstava obrazů fotografky Dity Kozákové, která v domově bude probíhat do Vánoc.

Tato krásná akce, která boří mýty spojené se stárnutím a stářím, umožňuje tolik potřebná vzájemná setkání klientů, rodin i personálu.

❄️ CO SE U NÁS V DRHOVLI UDÁLO V LISTOPADU 2023

❄️ SOUTĚŽ O NEJHEZČÍ VYDLABANOU DÝNI

Podzimní dny se začínají pomalinku zkracovat a náš organismus se připravuje na přicházející ochlazení, a proto toužíme trávit více času v teple a pohodlí domova. Pro zpříjemnění těchto chvil jsme se rozhodli našim klientům připravit tvořivé dopoledne se soutěží o nejhezčí vydlabanou dýni. Tato tradice vyřezávání dýní má své kořeny v irském a skotském folkloru, poté přišla do Ameriky a stala se součástí halloweenu. S ní se pojí legenda o darebáku Jackovi, který za svého života velmi hřešil, dokonce podvedl i samotného ďábla a když zemřel, za trest musí bloudit po zemi se svíčkou

ve vydlabané dýni a svítit si na cestu. Halloween si pomalu nachází cestu i k nám. Tradičně se slaví 31. října v předvečer svátku všech svatých a jeho znakem se staly vyřezávané dýně. Strašidelné dýně se k nám dostaly už v 2. polovině 19. stoléní. Prý i čeští chasníci je vyřezávali a dovnitř vkládali svíčku a používali je pro náhlé vystrašení, když je po setmění vystavili lidem za okno.

Pro naše klienty však vyřezávání dýní představuje skvělou příležitost, jak procvičit jemnou motoriku a popustit uzdu své fantazii a projevit svou kreativitu. Práce to je sice náročná, ale s malou dopomocí se každý zapojil a vytvořil malé umělecké dílo. Během dlabání, vyřezávání a dekorování dýní jsme si ještě stihli popovídat o dýních, jejich druzích, skladování a zpracování. V neposlední řadě i o tradicích halloweenu a jeho původu.

Pro malé chvilky odpočinku při tvoření a pro doplnění energie bylo připraveno malé občerstvení v duchu halloweenských pamlsků – linecké dýničky, či čokoládové bonbony ve tvaru očí. Pro klienty byl navíc připraven krásný fotokoutek, kde se mohli nechat vyfotit se svým výtvozem, nebo jen tak pro radost. Vydlabané a ozdobené dýně byly do druhého dne vystaveny v prostorách obchůdku, kde každý zaměstnanec, klient či návštěva svým hlasováním pomohli vybrat vítěze naší soutěže. Druhý den při dalším společném setkání jsme vyhlásili vítěze našeho tvořivého klání. Na prvním místě se umístil pan Mrvík, na druhém paní Pavlíčková a na třetím paní Hradská. První tři místa byla oceněna balíčkem kosmetiky či potravin. Ocenění si však zasloužili všichni, a proto obdrželi alespoň diplom za účast. Dýně teď budou rozmístěny po areálu domova a vytvoří nám na krátký čas příjemnou podzimní dekoraci.

❄️ ZÁDUŠNÍ MŠE V KAPLI SVATÉ ANNY V DRHOVLI

2. listopadu, v den Památky zesnulých, jsme v našem domově v Kapli sv. Anny připravili zádušní mši. Za hojně účasti klientů, příbuzných, přátel, známých jsme společně zavzpomínali a pomodlili se za ty, jejichž plamínek života v uplynulém roce vyhasl, ale přesto zůstávají v našich srdcích a ve vzpomínkách. Vzpomínky a úcta zůstávají.

❄️ DUŠIČKOVÉ POSEZENÍ V DRHOVLI

Dušičky mají v naší zemi velkou tradici, slaví se již od 10. století a připadají vždy na 2. listopadu. Společně s našimi klienty jsme s úctou a láskou

zavzpomínali na své drahé zesnulé. Ozdobili jsme si stoly v aktivizační dílně, zapálili svíčky a společně si připomněli své předky. Skrze tuto tradici jsme prožili chvíle plné vzpomínek na naše blízké a uctili tak památku zesnulých.

❄️ **PROMÍTÁNÍ DOKUMENTÁRNÍHO FILMU KAREL**

3. listopadu jsme v našem domově navázali na úspěšnou přednášku o panu Gottovi, a protože se všem povídání o něm líbilo, tak jsme na páteční dopoledne připravili promítání filmu o jeho životě s názvem Karel. Tento film přináší ojedinělý pohled do soukromí a duše tohoto významného člověka. Díky upřímné otevřenosti Karla Gotta jsme mohli vidět autentický a jedinečný filmový portrét plný nečekaných vzpomínek. Na konci filmu zazněl velký potlesk, který patřil veleváženému mistrovi a všichni klienti, kteří film shlédli, odcházeli dojata a spokojeni.

❄️ **ZOOTERAPIE V DOMOVĚ PRO SENIORY V DRHOVLI**

V úterý 7. listopadu nás navštívila milá zvířecí návštěva. Do Drhovle zavítala paní Bc. Martina Doležalová s terapeutickým poníkem jménem Polly. Klienti v přítomnosti poníka velmi pookřáli a návštěvu si opravdu užili. Nesmělo chybět spousty úsměvů a radosti.

V rámci zooterapie bude paní Doležalová dojíždět za našimi klienty s různými zvířaty. Velice nás těší navázání takovéto spolupráce a už se těšíme na další návštěvu.

❄️ **SVATOMARTINSKÁ ZÁBAVA**

Dne 8. 11. se ve společenském sále v Drhovli konala již tradiční akce s názvem Svatomartinská zábava. Klientům přijela k poslechu zahrát kapela Heligonkáři ze Strakonice.

Nesmělo chybět ani tradiční svatomartinské hodování, tedy husa se zelím a knedlíkem, husí paštika s brusinkami a jako sladká tečka svatomartinské rohlíčky. Zpěv a skvělá nálada se linula celým sálem. Všichni si toto krásné podzimní odpoledne užili tak, jak se patří. Děkujeme Heligonkářům a těšíme se na viděnou.

❄ SVATOMARTINSKÉ OSLAVY V DRHOVLI

Ve čtvrtek 9. listopadu se v Domově se zvláštním režimem konalo svatomartinské hodování. Tak abychom měli jistotu, že se na každého dostane, k huse jsme na pekáč přidali ještě kachnu a obě pečinky jsme v rámci aktivizačního vaření nachystali dle tradičního receptu. Po celém oddělení se během dopoledne linula libá vůně z pečení, všem se sbíhaly sliny a těšili se na pozdější degustaci.

Odpoledne byla pro všechny připravena slavnostní tabule v aktivizační dílně. Než jsme se

pustili do ochutnávky, popovídali jsme si o legendě spojené se sv. Martinem a zarecitovali básně o tomto svatém muži. Poté už se mezi klienty roznášela husí a kachní pečinka, husí paštika s brusinkami, byla připravena krájená zelenina, kyselé okurky a také svatomartinské rohlíčky.

Nechybělo ani nealkoholické pivo, limo či káva. Ostatním, kteří se posezení nezúčastnili, byly pochoutky odneseny na pokoj. Zkrátka toto hodování patřilo všem, kdo si chtějí pochutnat a připomenout Martinské oslavy. Bohatá tabule sklídila velký úspěch, všichni si pochutnali jako o posvícení a těšíme se zase za rok na další Martinské oslavy.

❄ PŘÍJEZD SVATÉHO MARTINA

Příjezd svatého Martina sice vychází na datum 11. listopadu, ale u nás v Domově pro seniory Světlo v Drhovli jsme netrpělivě očekávali jeho příjezd o den dříve, a to 10. listopadu.

V odpoledních hodinách jsme se dočkali a přesně ve 14:00 projel branami našeho domova svatý Martin na bílém koni. Klientům ani nevadilo, že svatý Martin na bílém koni s sebou nepřivezl první sněh. Byli moc rádi, že si koníka mohli pohladit a na památku se vyfotit nejen s ním, ale i se svatým Martinem.

❄ KOUZELNICKÉ A ŽONGLÉRSKÉ VYSTOUPENÍ

V úterý 14. listopadu se ve společenském sále Domova pro seniory Světlo v Drhovli uskutečnilo dech beroucí vystoupení rozeného Egyptana Ahmeda Hassana a jeho asistentky Michaely Hassan Kozákové. Jejich kouzelnické a žonglérské představení bylo pro klienty našeho domova neskutečným zážitkem a již nyní se moc těšíme na další jejich vystoupení.

❄️ BESEDA: CESTA PO VIETNAMU

V neděli 26. 11. jsme měli v Drhovli vzácnou návštěvu. Dorazil za námi architekt Jan Zajíček, který nám přijel povyprávět jako host našeho cestovatelského kroužku o jeho cestách po Vietnamu. Klienti se dozvěděli informace o tamní architektuře, životě a tradicích, které by v televizi jen málokdy zaslechli. Po přednášce se ještě diskutovalo o cestování jako takovém, kde přispěli svými vyprávěními i samotní klienti. Všichni si užili tuto obohacující přednášku a odměnili pana Zajíčka velkým potleskem. Tímto děkujeme a těšíme se na viděnou.

❄️ PŘEDNÁŠKA NA TÉMA: EMIL ZÁTOPEK

V pondělí 27. 11. se v Drhovli konala přednáška na téma Emil Zátopek. Klienti si vyslechli informace o jeho kariéře a životě, perličky ze sportovcového života, spolu s krátkými video ukázkami jeho osoby v různých situacích. Klienti si k přednášce dali kávu a nemohli od tohoto veleúspěšného sportovce odtrhnout oči. Všem se přednáška moc líbila. Na konec byli klienti pozváni na páteční promítání filmu Zátopek.

❄️ ADVENTNÍ PEČENÍ

Advent se nezadržitelně blíží a s ním se vkrádá do našich domovů voňavé období roku plné sladkého pečení, zdobení a ochutnávání při společném setkávání. Některé druhy, zejména perníčky, potřebují trochu času na odležení a změknutí, a tak jsme se s předstihem pustili s chutí do práce. Celý minulý týden byl na DZR časem, kdy jsme v aktivizační dílně pekli vánoční cukroví, při kterém jsme společně potrénovali zpěv koled, zavzpomínali na rodinné recepty a tradice v rodinách našich klientů. Z dílny se linula vůně perníčků, vanilkových rohlíčků, pracen, kokosek a samozřejmě tradičního lineckého cukroví. Neopomněli jsme udělat ani pár druhů nepečeného cukroví – různých druhů kuliček a vosí hnízda, abychom zajistili bohatý výběr na první vánoční akci – Zahájení adventu v Drhovli, na kterou vás všechny srdečně zveme.

3

„Co já z toho mám, že jenom pořád vařím?“ „Ty nic, ...“

NÁPOVĚDA: KRAPP, SEE, LENK, RESL, MÁLEK, NEO	NÁŠ HUDEBNÍ SKLADATEL	ČESKÝ ARCHITEKT	SOUBOR MAP	SMĚNY ZBOŽÍ ZA PENÍZE	PŘEDLOŽKA		CITO- SLOVCE ÚDERU	MADLO	SBOR SOUDCŮ	PRŮ- HLEDNÝ NEROST
KOŘEN MŮŘENY BARVÍRSKÉ						ŠÉF				
PODZEMNÍ DRAHA						VÝZVA 1. část tajenky				
HLAVNÍ MĚSTO NORSKA					MAJETEK JAPON. ŘEKA NA OSTROVĚ HONŠŮ					
STUDENÁ							OCHOTNÉ POHLED (KNIŽNĚ)			
	BELGIČAN	NĚMECKY JEZERO JEDNOTLIVĚ				BUNIČINA AŽ DO TĚTO DOBY				
INIC. HERCE SLOUPA			ANORG. SLOUČENINA 2. část tajenky						ORÁNÍ	VLÉTNUTÍ
ODDĚLENÁ ČÁST HLEDIŠTĚ					ČÁSTEČNÝ VÝLOV ZNAČKA ČISTIČHO PRAŠKU					
DOMÁCKY ALENA				ZN. ARSENU UMÍNĚNÝ ZÁPOR			CHIRUR- GICKÝ OBOR ŽURNALISTA			
PĚNOVÁ HMOTA								SPZ BEROUNA RADOSTNĚ		
	KOLEM	PŮSOBIT ÚNAVU VYNÁLEZCE DYNAMITU								
NA ONOM MÍSTĚ					BUŮ ZDÁV NÁZEV ZNAČKY DUSÍKU				SLOVEN. OBĚD	POLÉVKOVÉ KNEDLÍČKY
SPZ KOLÍNA				AMERICKÝ VYNÁLEZCE DRUH OBRAZU						
OBYVATEL						ČI MEGAVOLT				
NÁŠ PÍSNIČKÁŘ					NÁŠ MIKROBIO- LOG					
NALÍT OKOLO					3. část tajenky					